

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK: 1/1 évre 20 kor.,
1/2 évre 10 k., 1/4 évre 5 k. Egyes szám ára 8 f.

Felelős szerkesztő: **Dr. Weisz Ignác.**
Szerkesztő: **Győri Imre.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 64. sz. — Telefon: 177

A nyári válság háttéréből.

Brassó, nov. 3.

Soha kritikussabb napokat a magyar politika nem élt, mint ma. Súlyos erők gravitálnak a hatalom felé és vitásabb kérdést nem ismer ma senki ebben az országban, mint az arra adandó feleletet, hogy „mi lesz?”

A politikai helyzetnek ezen kritikus stádiumra jutását illetőleg érdekes sorokat olvasunk a Hétfői Hiradó című politikai hetilapban, amely a trónörököszt okolja a viszonyok elmérgesedéséért. Álljon itt néhány sor „A nyári válság háttéréből” című cikkéből:

„A válság már olyan régóta folyik, hogy régibb és újabb időszakairól beszélhetünk. Ezekben az időszakokban a lehetőség a legszabatosabb hullámvonalban kigyózott tetőpontok és fordulópontok közt. Azt a hullámozást nem is a legfelsőbb akarat változékonysága okozta, hanem azoknak, a hol jogosabb, hol jogtalanabb, hol alapos, hol oktalan optimizmusa, akik abban mesterkedtek, hogy a válságban felülkerekedjenek. Az ő hangulataik s az ő reményeik szerint válto-

zott az a kép, amely a válságról a közönség ele került s ezt a képet már is megvalósultnak tartotta az a csoport vagy tábor, amelynek az a kép éppen kedvezett. Fent, a legilletékebb helyen a válság hullámozásáról semmit sem tudtak s a király akárhányszor csudálkozva olvasta, hogy ő a válság megoldása dolgában már megint változtatott egyet a fölfogásán.

Annak, akinek módjában volt rá, hogy a korona magatartását a válság eleje óta megfigyelje, arra is alkalma nyílt, hogy ennek a magatartásnak következetességéről meggyőződjék. A válság kezelésében impozáns tervszerűség nyilvánul s ez a tervszerűség egy vezérlő gondolatnak érvényesülése. Éppenséggel nem állítom, hogy ez a vezérlő gondolat akár a dinasztikus, akár az állami politika szempontjából helyes, de az bizonyos, hogy e gondolat érvényesítése következetesen, elszántan folyik s hogy a trónörökösnek, Ferenc Ferdinánd főhercegnek nagy része van benne, hogy az a gondolat a válság kezelésében vezérlőgondlattá lett.

A trónörökös a válságban nem a

koalíció pártjainak tülekedését látja, hanem nagy történelmi energiáknak egymásra rontását. A trónörökös a korona s a dinasztia szükségességeit az oligarchia által veszélyeztetettnek látja s a dinasztia szuverénitása érdekében az oligarchiának egyszer-mindenkorra való letörését áhítja. A koalíciót tudvalevőleg kezdet óta az oligarchikus hatalmi törekvések letéteményesének tartotta s a koalíciónak mindenféle olyan restaurálása ellen, amelytől új erőre tenne szert, hevesen tiltakozott. Már pedig Ferenc Ferdinánd főherceg tiltakozásának nagy súlya van. Különben is az ő akarata a monarchiában most a legnagyobb súly. A király semmit, ami a jövőre kihat, a trónörökös hozzájárulása nélkül nem határoz el s a trónörökös ellenkezése nem egy olyan dolgot változtatott meg, amit a király már elhatározott.

A mostani válságban Ferenc Ferdinánd főherceg akarata az elintézésnek és halogatásnak is, legfőbb irányítója s e válság megoldásában a trónörökös elfogultságainak, meggyőződéseinek, rokon- és ellenszenvének döntő szerepe van.

A „BRASSÓI LAPOK” tárcája.

Futó Jóska első szerepe.

(Egy vén színész naplójából.)

Irta: PALLOS ÁRPÁD.

Valahol a délvídeken jártunk. Aki ismeri e vidék színviszonyait mostanra, az fogalmat alkothat magának arról, hogy minő állapotok uralkodhattak e téren akkortájt, ezelőtt negyven esztendővel.

Nem tudom minő szerencsétlen idea vezérelte direktorunkat e vidékre. Talán kulturmisszió vitte e szlávvidékre? Mert annyi tény, hogy soha még annyit nem koplaltunk, mint akkortájt. De ezen nem is volt valami nagy csodálkozni való, mert annak a vidéknek lakossága nagyjából szerbekből állott, kik a magyar nyelvről, magyar színeztéről még azt sem tudták, mi fán termett. Sokszor voltunk már abban a stádiumban, hogy beadjuk a kulcsot és a magyar nyelv

és kultura érdekében kibontott lobogónk elbukik a küzdelemben. De aki a madarakat felruházta, és élelmet ad a tehetetlennek, az minket sem hagyott éhen veszni.

Rendeztünk olyan színelőadásokat, hogy egész estenden nem tettünk más egyebet, mint magyar és szerb népdalokat énekeltünk s hozzá majd a csárdást, majd pedig az egyhangu köllőt lejtettük.

Ilyenkor azután volt is publikumunk, mely sürri, áthatlan füstfelhőkbe burkolódzva, rekedt hangjával széles jókedvében belebele kurjantott nótáinkba. S akkor oszt hullott az áldás, ezüst és rézpénz képében tányérunkba, mert belépődíjat ugyan senki fia sem fizetett. Így aztán rövid időre megint csak helyrezökent pénzügyi mérlegünk félrebillent serpenyője.

Most is egy kis szerb városkában tartózkodtunk. De itt már direktorunk élve a politikával, minden másodeste ilyen vegyes előadásokat rendezett és csak a reakövet-

kező napokon áldoztunk Schakespeare, Szigligeti és Katona szellemének természetesen üres padsorok előtt. De mi ezzel nem törődünk. Épp olyan hévvel játszottuk szerepeinket, akár csak a Nemzeti Színház közönsége hallgatta volna előadásainkat. Így azután az európai egyensúly is helyre volt állítva, a hazafiságnak is eleget tettünk s a mellett még sem kopott fel az álunk.

Volt a városkában egy becsületes szabómester és annak, ha ugyan lehetséges, még becsületesebb legénye. Futó Jóska-nak hívták. Jó magyar legény, kivándorlásai közben került ez Istentől elrugaskodott szerb városkába. Ez a Futó Jóska volt a mi leghivebb s legkitartóbb nézőközönségünk. Ott volt az minden előadásunkon, akár szép idő volt, akár hónaljig erő sárban kellett odaküzködni. Olyan ájtatosan hallgatta Bánk bán, Petur, Coriolán és a többi nagy hősök ékes dikcióit, akár a hívő a próféta ígét. Egy-egy érzékenyebb jelenetnél pedig olyan köny-

CIRCUS STUTZBART a nyári szinkörben

Ma és naponta

Nagy nemzetközi dijbirkózások,

4000 korona kitűzött díjért,
amelyen a világ leghíresebb és legnagyobb birok mesterei vesznek részt.

Ma este mérkőznek:

I-ső pár:

Paul-Le-Boucher — Angelescu.

II-ik pár:

Nagy Sándor. — Emil Peyruse.

III-ik pár:

Hansen — Jack Gotsch

Mártírgyártás.

Utazás Wettenstein széruma körül.

Írta: FONYÓ IGNÁCZ.

Brassó, nov. 3.

Valamikor régen közéletünk egyik jellese említette, hogy ha mi magyarok semmit sem tudunk egyebet, de szép temetéseket rendezni, azt tudunk. Azóta ez a kijelentés mint közmondás közszájon forog, anélkül, hogy a legkevesebben is reájönnének annak a tanulságára, ami ebben a karakterisztikus kijelentésben tulajdonképpen rejlik.

Igen, mi magyarok szép temetést tudunk magyainknak rendezni, vagyis tiszteljük őket haláluk után, mert életükben bizony sokszor megfélemlítettünk a köteles tiszteletéről, mely őket mindenkor s minden helyzetükben megillette.

De nemcsak abban nevezetes a magyar nemzet, hogy szép temetéseket tud rendezni, hanem a magyar közélet kiváló tulajdonsága még a mártírgyártásban is kifejezést nyer. Schol egyetlen országban, semmi nemzetnél nem akadunk arra a könnyelmű s gyors ítélőhatalra, mint aminőt a magyar nemzetnél sajnos tapasztalhatunk s éppen ezért a világ egyetlen kulturálmában sem fogunk annyi, a közélet s a társadalom által mártírrá avatott férfiura akadni, mint éppen nálunk, akik mindenkor büszkéek voltunk szabadelvűségünkre, türelmességünkre, felvilágosodottságunkra!

Mind e gondolatok pedig azért tódulnak most tollunk alá, mert nem tekinthetjük szó nélkül azt a legújabb hajszát sem, mely a fővárosban egy orvos s annak a betegek bevallása szerint — gyógyhatású széruma el- len folyik.

Nap nap után olvashatunk cikkeket a napsajtóban, mely Wettenstein József dr. nevével s annak szerumával a „Comainnal“ foglalkozik. S ugyan mit tapasztalunk e cikkek olvasása folyamán. Nevezetes orvostanárak szakértő nyilatkozata alapján való vádakat, laboratóriumi kísérletek mindent meg-

döntő érvei alapján hozott judiciumokat? Nem, nem ezt olvashatjuk. Hanem olvashatjuk, hogy a kerületi előjáróság elkobozza a szérumot, mert az még egyelőre nincsen a belügyminiszter által engedélyezve, tehát csupán formahiba következtében száz és száz beteget egyetlen reménységétől akarja megfosztani a bürokratizmus. Kilakoltatják az orvost rendelőhelyiségéből, ismét formahibák miatt, mert nincs előleges engedélye orvosi rendelőintézet nyithatására. A szolgabíró karhatalommal ront neki a szanatorium gyógyuló betegeinek, mert a szanatorium telekkönyvi átíratásánál történt dolgokat elmulasztották a szolgabírói hivatalnak bejelenteni.

Mindezek tehát mint látjuk, egyetlen érveléssel sem támadják a gyógyszer jóságát, hasznosságát, s a betegek reménységének ogosultságát, hanem egytől egyik bürokratiztikus copf megnyilvánulásai.

Vagy talán más okok játszanak közre ebben az embertelen hajszában, amely nemcsak Wettenstein József drt fogja végeredményben a tudomány mártírjává avatni, hanem egyben annak a sok ezer tüdőbajosnak felcsillanó remény sugarát egyszer és mindenkorra elhomályosítani.

A fáma, ez a rossz indulatu Nagy Galeotto azt rebesgeti, hogy ez a közigazgatási hajszát tulajdonképpen nem annyira Wettenstein József dr. szere s módszere ellen irányul, hanem bizonyos „nagyfejeknek“ fájna az hogy rendelőszobáikat Wettenstein dr. fellépte óta kevesebben látogatják. S hogy így ez a harc nem annyira a tudomány jegyében, mint inkább a „zsebek“ érdekében folytatódna.

Mi, mint a nagyközönség érdekeinek szószólói azonban semmiféle okból sem fogjuk eltűrni, hogy esetleg egyesek érdeke következtében a közérdek károsodjék. Ha Wettenstein József dr. szere és kezelési metodusa ártalmas, káros a szenvedőkre nézve, ám igazolja ezt a közegészségügyi tanács, mondják ki nyíltan, szakavatott fórumok előtt szigorú ítéletüket. De ne kerteljenek s nyilatkozzanak olyan organumokban, melyek a közönség előtt, mint szenzációhajászó, üres és tisztára könnyelműen szer-

kesztett, megbízhatatlan hírforrásoknak ismeretesei. Nyilatkozzanak a neves orvostanárak a nyilvánosság előtt, tisztán és világosan s ne burkolják bűzös forrásokban megjelenő nyilatkozatukat azokba az ismert saisi lepelekbe, melyek csupán arra jók, hogy esetleg, egy jó ügynek megölődi legyenek, de semmiesetre sem elégségesek arra, hogy minket meggyőzzenek.

Ki fog kellő elégtételt szolgálhatni Wettenstein József dr.-nak, ha véletlenül mégis az fog kiderülni, hogy a Comain tényleg jó szérum s hogy a tüdővész elmulasztására alkalmas? Nem lesz az az erkölcsi és anyagi kitüntetés a föld kerekiségén ami elmulasztatná azt a sok keserű percet, órát és napot, amit a magyar bürokratizmus, ennek a férfiúnak esetleg igaztalanul okozott.

Nem türjük a mártírgyártást, de nem türjük különösképpen az orvostudomány körében, hol az egy Semmelweis emléke még mindig élénken kísért, hazai orvos tudományunk felvilágosodottsága tekintetében.

Legyen világosság ebben a kérdésben. Hadd tudjuk meg, mi rejlik e hajszának mögött. S ha rájöttünk majd arra, hogy az egész akció titkos rugóit kik vezérlik, ám nyerjük el büntetésüket, lett legyen bármily nagy, de mindenestre üres fej a nyakukra varva.

HIREK.

Brassó, 1909. nov. 3.

Verőfényes őszi nap

vagy

minek is van verőfény a világon?

Kérdezi: TOURBILLON.

— — — — Ez a négy vonal, mely a sor elején áll, azt jelenti, hogy tessék gondolkozni afelett, milyen gyönyörű őszi napokat élveztünk végig az idén. A hegyoldalon az őszi verőfény a lombok aransárga, vörvörös és rozsdabarna színein ragyogott, s az ég nyájas kékségét nem szakította meg sehol a legkisebb fehér báránnyal-felhő sem.

zapor omlott szépen izezett szemeiből hogy sokszor még a szereplő színészeknek is megesett a szívök rajta.

Fizetni persze, nem fizetett, mert a pénz nála is mindig a legkevesebb volt, hanem az okozott műélvezetért viszont ő varrta meg lerongyolódott jelmezeinket és ő készítette, annak — akinek, újat is.

Igy azután szépen megfértünk egymással és rövid oltartózkodásunk alatt annyira megkedveltük őt, ő meg szintársulatunkat, hogy valóban nehezen bucsuzkodtunk, mikor ütött a válás órája.

Ott hagytuk a szerb városkát, hogy másutt is terjeszszük a magyar szót és másutt is harcoljunk kitűzött kulturmissziónkért.

Épp javában ábrándoztam egy elnyűtt mente felett, hogy beh jó volna, ha most itt lenne Futó Jóska, mindjárt kireperálna rongyos mivoltát, — hát uramfia — akárcsak a szellemidőző szavára, betoppant e percben a mi Jóskánk.

— Adjon Isten művész uram! — e szókkal köszöntött.

— Hát kend mit keres itt minálunk, — kérdém csodálkozó arckifejezéssel, — mi jó szél hozta erre felé?!

Arca piros volt a szégyenkezéstől és nehézkesen lőrt elő a szó torkából.

— Nagyon szerettem én magukat és nem tudtam belenyugodni abba, hogy én már többé ne gyönyörködhessek szép szavukba. Azért is fordulok kigyelmedhez, aki mindig jó indulattal volt irányomban, pártoljon be engem a direktornál, vegyen be a társulatába.

E szavaknál már egészen ellágyult és két izzó könyvecske szívárgott elő szeméből. Hagyta őket legördülni a földre.

— Hát aztán ott hagyná szép mesteriségét a komédiáért? — kérdém tőle gyengéden, feddő szavakkal.

— Ott bizony kérem, mert ha nem lehetek színész, nem ér már az életem többet egy fületlen pitykénél.

— No, ha ennyire veszedelmes a dolog, akkor inkább gyertünk a direktorhoz.

Hamar megvolt a szerződötetés. Direktorunk kapva kapott a használható legényen. Egyelőre azonban csak a ruhatárba osztotta be, kinevezvén őt főruhatárosnak. A fiu arca meg csak úgy sugárzott az örömtől.

— De azután szerepet is kapok, ugye direktor ur?

— Kapsz, kapsz fiam, már hogyne kapnál. Csak jól viseld gondját a ruhatárnak, nem fogok megfélemlíteni rólad.

Félévig volt már velünk Futó Jóska,

megosztva velünk örömmel, bánatunkat és mindenki megszerette azért a lelkes hévért, mely szívében a színművészetért lobogott.

Csak egy vágya maradt mindezideig teljesíttlenül. Még mindig nem kapott szerepet. Hasztalanul ostromolta a direktort, az mindig csak biztatta:

— Majd, majd!

Nem akarta őt ugyanis nemes mesteriségétől elvonni, melylyel sok hasznot hajtott a társulatnak.

Végre addig könyörgött, addig rimázkodott a nyakamon, míg végre kikunyoráltam részére egy igénytelen, jelentéktelen szerepet. Alig volt összesen három sor is. Majd meghalt az örömtől, mikor kezéhez kapta a várván várt szerepet. Éjjel-nappal tanulta a három sort, úgy hogy már az egész darabot is kívülről tudta. A próbákon minden úgy ment, mint a karikacsapás. Senki sem volt boldogabb Futó Jóskánál.

Eljött a várván-várt nap is. Futó Jóskával senki egy árva szót sem beszélhetett, annyira izgatott volt. Hasztalan kértem én, hogy varrja össze felfeslett kacagányomat, még csak rám se hederített. Hagyjuk őt békében, szólj, mert ő most már nem szabó, hanem színész, kin ma este az egész nézőközönség szeme fog csüngeni.

Fényben, ragyogó, mosolygó, langyos fényben uszott minden.

A fény isteni volt. Aranyos, mint Vénusz istennő szőke haja, illatos mint Junó Istennő bőre, lágy mint Psyche csókja, s édes, mint Cupidó nyila.

Szóval ezen mithológiai hasonlat arra birt engem, hogy ezt a sok édes fényt, melyel bennünket a gyönyörű ős megajándékozott — örök időkre lerögzítsem.

Gondolkozni kezdtem, s reájöttem, hogy a fényt csak is a fényképész tudja megörökíteni. Elmentem tehát egyik jónevű műterembe.

Gondosan borotvált ur lépett elém:

— Parancsol uraságod!

— A fényképész urral szeretnék beszélni.

— Kérem, szolgálatára állok.

— Uraságod tehát fényképész.

— Igen, az vagyok.

— Bravó! Nézzen csak ki műterme ablakán és gyönyörködjék ebben a mi napfényes, verőfényes, isteni őszi időnkben.

A fényképész kissé savanyu arccal tekintett az ablakon, néhány dicsérő szót mondott — s így fejezte be:

— Valóban a legpompásabb alkalom, ha Uraságod néhány remek fényképet óhajt rendelni.

— Cabinet, Macart, Secessió, Mignon, Vízit, Blériot Enpassant, vagy Maupassant képet parancsol?

— Az alak nekem mindegy — feleltem nyugodtan. — A fődolog, hogy a fénykép jó legyen.

— Álló, vagy ülő, térd, mell, egész, profil, vagy en fasse képet parancsol?

Kissé csudálkozva néztem a mesterre, s feleltem:

— Uram, nekem fénykép kell!

— Helyes, hiszen én is azt akarok készíteni: fényképész vagyok és nem csizmadia.

— Bravó! — feleltem örömmel. — Ön tehát, miután nem csizmadia, hanem fényképész, s nekem fényképre van szükségem, kérem örökítse meg nekem ezt a mai isteni szép, aranyos, langyos, illatos őszi ve-

Az ügyelő csengetett. Kezdődött az előadás.

— Na Futó ur, szólott a rendező — itt jön az ön jelenése.

Futó Jóska halotthalványan, gyöngyöző homlokkal támolgott ki a színpadra.

Egy szó az csak nem sok, de annyi-nak sem volt ura. A sugó torkaszakadtából sugta szerepét, de hasztalan, Jóska még a száját sem mozgatta meg.

Végre is nagynehezen kituszkolták a színpadról és ő leverten, lesujtva ment az öltözőbe és csukló zokogásba tört ki.

Vége, vége! Legszebb ábrándjaim hajótörést szenvedtek. Sohase lesz belőlem színész! Alig birtuk vigasztalni. Mondtuk neki, hogy csak a természetes lámpaláz fogta el, de ő csak szomorúan, vigasztalanul bólintott fejével.

Még az éjjel megszökött társulatunktól, hátrahagyva ábrándjait, reményét, boldogságát. Azóta bizonyosan békés családi körben, megelégedésben folytatja a tisztas szabómesterséget.

Mindnyájan sajnáltuk, szegény Futó Jóska, hiszen olyan hasznavehető tagja volt társulatunknak. Soha senki oly szépen nem varrt nekünk-potyára.

rőfényt. Hiszen Ön, mint mondja, fényképész, tehát örökítheti az őszi fényt!

És a fényképész rövid habozás után Blériot-forma verőfényt készített nekem, a mennyiben rövidesen kirepített műterméből, sőt még fényesen hátba is vert. Ez volt a verőfény!

Ez ugyan nem volt benne a programomban, de így történt.

Azóta mindig sajnálom a fényképészeket, kik nem tudnak fényt — képezni.

— **Eljegyzés.** Bródy Andor nagykereskedő Rimaszombatról eljegyezte Friedmann Áron alsórákosi nagykereskedő leányát, Sárkát.

Mózes B. Jakab, lapunk fogarasi tudósítója eljegyezte Hirsch Amált Fogarason.

— **Az erdélyi püspök Brassóban.** Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspököt holnap, f. hó 4-én d. e. 11 órakor névnapja alkalmából a brassói egyházközség választmánya Vajna Gábor dr. egyházmegyei főgondnok vezetése alatt a szentferenczrendi nővérek zárdája dísztermében üdvözölni fogja. A püspök holnap délután utazik el Brassóból.

— **Isasgyerekek felruházása.** A Brassói Székely Társaság f. hó 5-én, pénteken este 1/2 8 órakor a Polgári körben ruhakiosztással összekötött rendes közgyűlést tart. E gyűlésre a társaság tagjait ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség. Együttal kéri a brassói mester urakat, hogy tanulóikat a ruhakiosztásra elengedni szíveskedjenek.

— **A brassói száz férfidalegyelet** egyik oszlopos tagjának elhalálozása folytán elhalasztott dalestélyét f. hó 2-án tartotta meg a Vigadó nagytermében. Esti 8 órára az összes termék zsufolásig megteltek, úgy, hogy a közlekedés teljesen lehetetlen volt, s a később érkezők állva hallgatták végig az előadást. A program 8 pontból állt, melyeket nagy részben a dalárd a töltött ki. Bemutatták Carmen Sylva román királyné „An die Nacht” című költeményét, melynek zenéjét Richter Pál karnagy szerezte. Baumann Josef in ismert koncert-énekesnő három magándalát viharosan megtapsolták, s a művésznő nem fukarkodott ráadásokban. Zajos derűtséget kellett a Paulusz-quartett humoros előadása, s vége-hossza nem volt az ujrázásoknak. A többi számokat a dalárda szokott művészetével, precizitással adta elő. A dalokat Richter Pál karnagy dirigálta, kit a közönség zajosan ünnepeelt. A mulatság mélyen belenyúlt az éjszakába, s a jelen voltak a legkellemesebb emlékekkel távoztak.

— **A munkásgimnázium megnyitása.** Tegnap este 7 órakor nyitották meg a brassói munkásgimnázium idei ciklusát az ipari szakiskola egyik tantermében. A megnyitáson, amelyről tegnap az előre haladott időre való tekintettel nem adhattunk tudósítást, most van csak alkalmunk referálni. Jekelius Ágost alispánon kívül jelen voltak Brassóváros tanügyi férfiai. A megnyitóbeszédet Orbán Ferencz kir. tan. keresk. isk. igazgató a felügyelő bizottság elnöke tartott. Majd dr. Tutsek Géza tartott előadást a gyermekbetegségekről vetített képekkel illusztrálva. Az előadás után Márk Lajos az ipartestület nevében köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik a munkásgimnázium létesítése ügyében fáradoztak, különösen Dózsa János szakiskolai igazgatónak, akinek

lelkesedése vetette meg a brassói munkásgimnázium alapját. Az előadás kilenc órákor végződött.

Az áll. ipari szakiskola helyiségében minden kedden és pénteken este 7 órától lesznek vetítő előadások. Minden hétfőn este 7 órától magyar nyelv és írást minden csütörtökön este 7 órától német nyelv, szombaton este 7 órától ipari számtan és mértanból tartanak előadásokat a belvárosi áll. el. fiúiskola helyiségében. Minden vasárnap d. e. 10 órakor szabadkézi-, mértani- és ábrázoló-mértani előadások lesznek a bolonyakülvárosi áll. elemi iskola épületében.

— **A brassói csendőrkörlet köréből.** A brassói csendőrkörlet körében október 16-ával Nagy Lajos és Huszár Ágoston hadapródok zászlósokká neveztettek ki.

— **Frigator György, Salvét Miklós, Stefan Miklós, Colesa Miklós, Deák József és Mitoc György** brassói illetőségű állításkötelesek, kik az 1871-ik évben születtek és a sorozástól eddig igazolatlanul távol maradtak, a véd. ut. I. rész 80-ik §-ának 6-ik pontja értelmében felszólítanak, folyó évi november havában a brassói városi tanács katonai ügyosztályánál annál is inkább jelentkezni, mivel az eddigi elmaradásuk miatt közkegyelemben részesülhetnek.

— **A kivándorlás.** Az a nagy pusztítás, amit három év előtt az amerikai pénzülség Amerika közgazdasági életében véghezvitt, a különböző ipari és gazdasági üzemek munkáját annyira megbénította, hogy a legvirágzóbb ipartelemek helyén egész kéményerdők csendes pihenésre voltak kárhoztatva és ezer meg ezer munkás tétlenül nyomorgott. S bárha ennek a közgazdasági depresszió hatására Európa pénzpiacain is érezhető volt, nekünk nemzeti szempontból kapóra jött, mert megállította azt az emberáradatot, amely a hazai munkaerő javát Amerika ipari, gazdasági és kereskedelmi üzemének szolgálatába állította. De csak rövid időre szünetelt a kivándorlás. Amerika hamarosan kiheverte a nagy krízist s nyomában hatalmas közgazdasági fellendülés állott be, amelynek újra szüksége volt idegen munkaerőre s a kivándorlás újra megindult. Az oceánon járó hajók újra megteltek munkásokkal, — fájdalom — főleg magyar munkásokkal. Legközelebb Fiuméből indul hajó, amely kétezer kivándorlót szállít Amerikába. Ott tartunk tehát, ahol évek előtt állottunk. A kivándorlás arányai újra s félelmesen megnöttek s a mi még növeli a veszedelmet az, hogy az új amerikai bevándorlási törvény intézkedései csak az értékesebb elemeket bocsátják partra s félni lehet, hogy a hazai munkaerő java vándorol ki Amerikába, akik aztán az itthon maradottakat is kicsábítják a messze idegen országba.

— **A Brassói Magyar Jótékony nőegylet** november hó 6-án, (szombaton) d. u. 3 órakor, a Polgári körben közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 3. Pénztári jelentés. 4. További intézkedés a bál ügyében. 5. Elnök választás.

— **A fogarasi románok a főispán ellen.** Fogarásról írják: Fogaras vármegyében dr. Serban Miklós és társai lemondottak közigazgatási bizottsági tagsági tisztségükről, mivel szerintük Széll József politikai ténykedésével a vármegye békéjét

felzavarta. Dr. Serban Miklós, Makaveiu Jakab és Recsán Miksa, a kik tagjai voltak a bizottságnak lemondtak tisztségükről mert az őszi közgyűlésen magyar embert választottak meg vármegyei aljegyzőnek és ebben a románság a főispán kezének működését látta.

— **Öngyilkosság.** Schrabel János volkányi lakos ma reggel házában padlásán felakasztotta magát. Tettét anyagi zavarai miatt követte el.

— **A brassói máv. altiszti olvasókör** f. hó 6-án, szombaton saját körhelyiségeiben (Gácsmajor-u. 8.) műsorral egybekötött táncmulatságot rendez. Műsor: 1. Éji látogatás, költemény. 2. Népdalok, hegedűn előadva. 3. A váratlan fordulat, dialóg, előadják Virág Erzsike és Róssa István. 4. Jön a vőlegény, monolog, előadja Kövendi Rózsika. 5. A walesi bárdok, költemény szavalja Sigmond Gyula. 6. A hangsúly, monolog előadja Mester Mariska. 7. Nem ismered a szép kis Hédit? . . . kuplé, énekli Aschauer Iduska. 8. A tanító ur, dialóg, előadják Mester Mariska és Róssa István. 9. Népdalok, énekli Súlyom Rózsika. 10. Mézeshetek után, dialóg, előadja Papp Irénke és Fogarasi Andor. 11. A fuzsitus muzsikusa, monolog előadják Kozma János. A zenét egy elsőrangú cigányzenekar szolgáltatja. A műsor kezdete 8 órakor. Belépő-díj személyenként 60 fillér. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— **Két hangverseny.** Városunk és vidékének közönsége e hó folyamán két rendkívüli érdekes és művészi színvonalon álló hangversenynek lesz a tanuja, November hó 11-én Svärdström Valborg, a világhírű svéd csalogány tartja hangversenyét, míg november hó 29-én Sauer Emil a hírneves zongoraművész játszik. Mindkét hangverseny a Vigadóban lesz. Jegyek váltakozóan a két hangversenyre a Herz-féle papírkereskedésben (Kolostor-utca 22. sz. a.)

— **Állategészségügy.** Az illetékes főszolgabírósa jelentése szerint Prázmár és Szászhermány községekben a sertésorbán megsebzett.

— **Birkózások a cirkuszban.** A Stutzbart-cirkuszban ma folytatták a nemzetközi birokversenyt a kitűzött díjért. A mérkőzések zsufolt nézőtér előtt folytak le, bizonyosságul annak, hogy a közönség egyre nagyobb érdeklődéssel viseltetik a birkózások iránt. Angelescu román birkózó 15 perc alatt legyőzte Károlyi magyart. Peyruss és Gotsch rendkívül érdekes és izgalmas mérkőzése eldöntetlen maradt, Sturm az acélizmu német pedig szerencsés véletlen folytán győzött Hansen dán bajnok fölött. Peyruss holnap az eddig legyőzetlen magyar mesterrel, Nagy Sándorral birkózik.

Törvényszék.

Brassó, 1909. nov. 3.

A Bolgárszeg haramiái.

(Esküdtszéki tárgyalás.)

Az ideai esküdtszéki ciklus mai, második napján Langas János és Carstea Juon csavargók rablótámadási bűnösét tárgyalta az esküdtszéki bíróság. A rablásról, amelynek egy

Tóder János nevű öregember az áldozata, szerda reggeli lapunk törvényszéki rovatában már megemlékeztünk. A haramiák fölött ma mondott ítéletet az esküdtek' verdiktje alapján a brassói kir. törvényszék.

Langas Jánost rablás bűntettében mondták ki bűnösnek az esküdtek. A törvényszék két évi fegyházra mért ki Langasra, amelyből a vizsgálati fogság egy havi tartalma kitöltöttnek vétetik. A védelmet Offenberger Jakab dr. látta el.

Carstea Vazulnál az esküdtek csupán a személyes szabadság megsértését látták beigazolván és ez alapon dr. Weisz Gusztáv ügyvéd védelme után a törvényszék Carsteát mindössze két havi fogházra ítélte. Ebből is leszámítják a vizsgálati fogságot. Az ítéletet este 8 óra után hirdették ki.

Telefon — Távirat.

Saját tudósítónk jelentése.)

(Budapest, 1909. november 3.)

Minisztertanács.

Andrássy Gyula belügyminiszter ma délelőtt vadászatra utazott s emiatt a mára kitűzött minisztertanács elmaradt.

A legközelebbi minisztertanács holnap lesz.

Kossuth nyilatkozatai.

Kossuth ma úgy nyilatkozott, hogy nem bizik a békés kibontakozásban. Együttal kijelentette azt is, hogy pártja nevében elítéli az alkotmánypártot, mert a királylyal szembe helyezkedett s nem törekedett arra, hogy a paktumban vállalt kötelezettségeinek eleget tegyen.

Wekerle ma meglátogatta Kossuthot s hosszasan tanácskozott vele a helyzetről. Wekerle látogatásának célja azon tanácskozások eredményének megtudakolása volt, amelyet Kossuth eddig a függetlenségi párt alelnökeivel folytatott.

Kossuthot nagyon elkedvetlenítette az alkotmánypárt eddigi viselkedése és kijelentette, hogy egy lépést se tesz tovább a kibontakozás érdekében, hanem át fog adni minden jogot a kisebbségnek. Ő nem törődik, aztán az ügyek további fejlődésével.

A szabadkai bünper.

Szabadkáról jelentik: az esküdtszék mai tárgyalásán folytatták Jánossy kihallgatását. Jánossy ezeket mondta:

— Egész éjjel gondolkoztam ügyem fölül. Nekem ezek után mindegy, akár husz, akár öt perc alatt végeznek velem.

Azután elmondotta a gyilkosság lefolyását s kijelentette, hogy még most is Haverda Mariskát szereti.

Jánossy kihallgatása után dr. Bródy

ügyvéd megbotránkozását fejezte ki a fölött, hogy Winchler ügyész a vádlottakat csirkefogóknak nevezte. Ez ellen tiltakozik. Kérte a bíróságot, hogy Jánossynak eddig tett vallomásait nyilvánítsa semmisnek. Jánossy kijelentette, hogy előbbi vallomásaiból egy szó sem igaz, csak az a való, amit a mai tárgyaláson mondott.

Délután a tanukihallgatásokra került a sor.

ELADÓ.

szabad kézből a vasut utca és hosszufalusi ut között fekvő 8836 uj helyrajzi számu 1591 □. ölet tevő építési célokra nagyon alkalmas ingatlan egészben vagy parcellázott részekben. Három parcellának a vasut utca felé, háromnak a hosszufalusi ut felé a tramway vonalon van a homlokzata. Mindegyik homlokzat 14. 2 m.

Értekezni dr. Weiss Jgnác ügyvéd irodájában buzasor 11. sz. Zeidner féle ház. 2093

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem nagybecsű megrendelőim és a pártoló közönséget, hogy Kapu-utca 32. szám alatti **férfi szalonomat Weiss-Mikály-utca 6 szám alatti** üzlethelyiségembe helyeztem át f. évi szept. hó 22-étől fogva. — Továbbra is biztosítom pontos és figyelmes kiszolgálásomról tiszte megrendelőimet.

S egyben ajánlom dus tartalmu szövetraktáromat s kérve becses pártfogásukat

kiváló tisztelettel
Kósa Albert,
szabómester.

(Brassó, Weiss-Mihály-u. 6.

KIADÓ

Kut utca 23. sz. alatt

2 Üzlethelyiség

■ Egyik ülethelyiséghez még tartozik 2 szoba és konyha lakásnak.

Ugyanott az emeleten egy 4 szobás lakás és több butorozott szoba is kiadó.

Továbbá vendéglői berendezés is eladó.

2080 Értekezni ugyanott.

Lázár Péter és fia

divat és diszműáru üzletében

Gyergyószentmiklóson

egy jó bizonyítványokkal rendelkező fiatal segéd alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok fenti céghez intézendők.

A modern cipő
ipar legkiválóbb
gyártmánya,
soktól utánozva,
senkitől elérve.

Szalamander-jegyű

női és férfi cipők.

Egységár nők és urak részére minden állásban, bőrben és színben:

A legjobb K 16.50 párja.

A legfinomabb „20.50”

Egyed. árusítója:

Ipsen különleges cipő áruházai:

Brassó. — Segesvár. — Medgyes.

Kolostor-u. 36.
1949

Bajor-utca 10.

Főtér 26.

Uj áruház.

Uj áruház.

„UNIO”

papíráruház

Kapu-u. 50

papir-, és
írószerek nagy
raktára.

Levélpapírok
és

képeslapok
nagy választékban

Hírlapok

Üzleti könyvek.

Hirdetéseket

felvesz

a kiadóhivatal.

SINGER varrógépek
BRASSÓ,
Kapu-u. 23 sz.
Csakis a védjeggyel!

Kellemen Ferenc a „Fehér-templomhoz”
gyógyszertára —
Kolostor-utca 8. szám alatt.

Ajánlja kitűnő saját készítményű biztos hatású

Vénus créme	1 tégely	— .80 f
Vénus szappan	1 darab	— .60 f
Vénus powder	1 doboz	1.20 f
Petrolina hajszesz	1 üveg	2.— f

Nagy választék különlegességekben, ásvány
vizekben parfümökben és gummiárukban.

A ki jó villásreggelit és egy jó
pohár erdélyi bort vagy friss-
sen csapolt sört akar inni, az
jöjjön a tanácsházi pincébe

Kodesch Viktor-hoz
szembe a közúti v. megállóhelyet.

„A régi Tanácsházban”

Buzasor 4. sz.

alatt lévő borkimérésben úgy
helybeliek, mint idegenek

kitűnő borokat

kapnak. (Asztali és palackborok)

JÓ BOROK.

(asztali és palack borok)

A „Fehér kakas”-hoz
címezett borkimérésben állan-
dóan raktáron vannak.

— Kapu-u. 20. sz. a. —

Körponti Nr. 1. Szálló Brassó.

A város és vidék közönsé-
gének találkozó helye. Ké-
nyelmes, tiszta szobák. Gyö-
nyörű tánc- és étterem.

Kitűnő konyha. Valódi jó italok.
Pontos kiszolgálás. Omniszusz a
vasútállomásnál.
Whynanek József,
szállodás.

Első brassói

mű és borotva homorukészítő

Nagy raktár

finom acélárukban.

Szolid kiszolgálás! Valesio J. utóda
Kapu-utca 16.

Pásztori Sándor

sodronyszövet-fonat kert-
kerítés és ruganyos acél-
sodrony-ágybetétek gyára
BRASSÓ, Kórház-u. 32.

Tellmann Vilmos és Tsai.

posztógyára, BRASSÓ.

Hátulsó-utca 50—56 szám alatt.

Ajánlja saját készítményeit.
mindenfélé
posztókban és flanellekben.

Poith György és Társa

kötőgyár, rövid- és szövő-dru üzlet
nagyban és kicsinyben

Kapu-utca 24. sz.

Saját gyártmányú kötött-áru Min-
dentéle harisnya és trikó-áruk olcsón
és nagy választékban kaphatók.

Eredeti „PFAFF” varrógépek

Wetzel Otto

BRASSÓ.

Weisz-Mihály-u.
20. szám alatt.

csakis a védjeggyel.

Legnagyobb választék kongrészsövetekben.

Hölgyek, akik szép kézimunkát
venni akarnak, győződjenek meg arról,
hogy én csak finom árut tartok.

Törülközőkre, zsebkendőkre, szalvétákra,
asztalneműre monogrammok 5—6 óra alatt
bármily mennyiségben himeztetnek.

Weisz Mihály-u. 4. **BOLESCH FRIGYES**
(Copony-féle ház.)

Mindenmü fehérnemü készítése.

Szülő' szálloda

✧ Medgyes. ✧

Ajánljuk ujonnan beren-
dezett szállodánkat.

Wéber és Arva.

Az Eszterházy és tanácsház

pincékben kaphatók a legjobb
és legtisztább erdélyi borok.

Friss villásreggeli mindég
gondoskodva van.

GOLDSTEIN B. mellfüző különlegességek Kolostor-utca 21.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

3féle

dolgot kell a szappan összehasonlításánál és vételénél figyelembe venni:

**Jóságot,
árt és
súlyt.**

A világ egy szappana sem értele

**Schicht
szarvasszappanát**

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóerejében, lágyágában és olcsóságában!

Gyermekeim mellé

házi kisasszonyt keresek, kit családtagul tekintenék.

Hirdetéseket

felvesz

a kiadóhivatal.

Magyar
forrás.

Húgyhajtó és Húgysavoldó Magyar
forrás.

SZULTÁN-FORRÁS.

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, dús Lithion-tartalmú ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dús Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese, húgykö- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kütfelölöség és központi iroda: EPERJES. Igazgatóság: BUDAPEST, IV., Ferencz József-rakpart 22. — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszel. Páris, London, Newyork, Ostendé.

Telefon Eperjesen: 74.

Telefon Budapesten, Igazgatóság: III—83.

Budapesti főraktár IV., Ferenciek-tere 3. — Telefon 5—12.

Főraktár Brassóban: Dressnandt Vilmos bel és külföldi ásványvízkereskedésében. Kolostor-utca 23. — Telefon 318.

16000 pár
heti gyártás.

Csak saját készítmény.

1200 munkás
és hivatalnok.

Üzletmegnyitás.

Ezennel tudomására hozzuk t. Cimednek, hogy ez évi október hó 1-én az itteni piacon

KAPU-UTCA 8. szám alatt
elárusító helyet nyitottunk, a melyben a legelegánsabb és legdivatosabb

CIPŐÁRUK

elismert jó kivitelben, igen olcsó árban kerülnek eladásra.

Képviselőtünkkel J. D. Avrigeanu urat biztuk meg.

„TURUL” cipőgyár részvénytársaság.
Kapu-utca 8. sz.

—2159—

110 saját
fióktelep.

Kitűnő gyártmány.

Pontos
kiszolgálás!

Osztálysorsjegyet
vegyen csak

FRIEDE GYULA és Társa

osztálysorsjegy
főáruháiban

BRASSÓ, Kolostor-utca 36.

NAGYSZEBEN, Disznódi-utca 1.

Hivatalos ár: $\frac{1}{8}$ sorsjegy K 1.50. $\frac{1}{4}$ sorsjegy K 3.— $\frac{1}{2}$ sorsjegy K 6.— $\frac{1}{1}$ sorsjegy K 12.—

Siessen, mert legfőbb ideje, miután az I. osztály huzása már november hó 18. és 20-án lesz.

A „BRASSÓI IPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE,
MINT AZ ORSZÁGOS KÖZPONTI HITELSZÖVETKEZET TAGJA”
felszámolás alatt, közhírré teszi, hogy

butorcsarnokát

teljesen kiárusítja
és az összes butorok árát
35%-al leszállította. (2021)